

საქართველო

ეროვნული თავისუფლების ზეობით - პიროვნული თავისუფლებისათვის
პიროვნული თავისუფლების ზეობით - ეროვნული თავისუფლებისათვის

ეროვნული
თავისუფლება

745 № 13.042

II - III, V - VIII

საქართველოს გაერთიანებული რესპუბლიკური პარტია
ქოველკვირული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი
ბამონდიდა 1903-1905, 1915-1921 წ.წ. აღდგენილია 1989 წელს.

№ 3 (1405)

1 - 8 თებერვალი, 1995 წ.

მარტო კიტოვანი როდი სტოდავს 31

როგორც სხვადასხვა საინფორმაციო წყაროებიდან გახდა ცნობილი, გალის რაიონში აფხაზმა სეპარატისტებმა შეიყვანეს ე.წ. „ბოევიკთა“ ახალი რაზმები, რასაც მოჰყვა ადგილობრივი ქართული მოსახლეობის რბევა-აწიოება. გარდა ამისა, მდ. ენგურის გასწვრივ სეპარატისტებმა განაახლეს თავდაცვითი ნაგებობების მშენებლობა.

რა თქმა უნდა, ამას გარკვეულწილად შეუწყო ხელი ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ფრონტის მიერ „აფხაზეთზე გალაშქრების“ მცდელობამ. ისიც ცხადია, რომ 13 იანვრის აქცია სეპარატისტთა გააქტიურების მიზნით არ ყოფილა, არამედ საბაბი, რაც სრულიადაც არ ამართლებს კიტოვანის თვითნებურ მოქმედებას. თუმცა, ასევე უმართებულო იქნებოდა მარტო თენგიზ კიტოვანზე „ჯოხის გადატეხა“. სხვათა შორის, როგორც კი ჩეჩნეთში საომარი ბატალიები დაიწყო, არძინბამ მაშინვე საბრძოლო მზადყოფნა გამოაცხადა „საქართველოს მხრიდან მოსალოდნელი აგრესიის მოსაგერიებლად“. ამას მოჰყვა საქართველოს რესპუბლიკის ვიცე-პრემიერის, ბ-ნ თამაზ ნადარეიშვილის განცხადებები იმის თაობაზე, რომ ახლა შექმნილია

მეტად ხელსაყრელი ვითარება აფხაზეთის პრობლემის მოსაგვარებლად და თითქოს დღე-დღეზე დაებრუნდებით აფხაზეთში. ძნელი წარმოსადგენია ასეთი ხასიათის განცხადებები, თანაც, საქართველოს ტელევიზიის მიერ შესაბამისი პროპაგანდისტული ფონის თანხლებით, — მხოლოდ ვიცე-პრემიერის „თვითმოქმედება“ ყოფილიყო. ამ შემთხვევაში მის გამოსვლას სახელმწიფო სმეთაურის მხრიდან აუცილებლად სათანადო რეაგირება უნდა მოჰყოლოდა და თუ კიტოვანის აქცია სეპარატისტების პროვოცირებად შეიძლება ჩაითვალოს, მაშინ არანაკლებ პროვოცაციულად უნდა მივიჩნიოთ ზემოთ აღნიშნული განცხადებები საქართველოს ხელისუფლების მაღალი რანგის წარმომადგენლისგან — ამის შესახებ ჩვენი გაზეთი უკვე წერდა (იხ. გაზ. „საქართველო“ №28. 1994 „ჯერ გადავხტეთ და პოპლა მერე დავიძახოთ“).

ასევე, თუნდაც აფხაზეთის „ქართული“ უზენაესი საბჭოს ოფიციალური აღდგენის ფაქტი (რაც აგრეთვე შეუძლებელია მომხდარიყო საქართველოს უმაღლესი ხელისუფლების სანქციის გარეშე), აფხაზი სეპარატისტების მიერ აუცილებლად გამოყენებული იქნებოდა მორიგ საბაბად, რათა კიდევ ერთხელ აეტეხათ ხმაური „აგრესიის საფრთხეზე“ და გალის რაიონში კვლავ აღმოესროლოთ „ბოევიკთა“ რაზმები. სამართლიანობა მოითხოვს აღინიშნოს: სახელმწიფოს მეთაურმა ისიც გარკვევით თქვა, რომ აფხაზეთში თვითნებურ „ლაშქრობას“ შესაძლოა მიძიმე შედეგები მოჰყვეს და „მოხალისეთა“ ნებისმიერი მცდელობა მკაცრად აღიკვეთებაო, მაგრამ საკუთრივ სეპარატისტთა პროვოცირების თვალსაზრისით (ვიმეორებთ), ხელისუფლების წარმომადგენელთა მოქმედებანი არანაკლებ პროვოცაციული იყო, ვიდრე 13 იანვრის აქცია.

ამიტომ არ იქნება მართებული, სეპარატისტების გააქტიურება გალის რაიონში მხოლოდ თენგიზ კიტოვანს გადავაბრალოთ (ასეთი ტენდენცია კი აშკარად შეიმჩნევა ოფიციალის მხრიდან). საერთოდ „საქართველოს ხელისუფლებამ, როგორც ჩანს“ არ იცის კონკრეტულად რა უნდა გააკეთოს დღევანდელ ვითარებაში აფხაზეთის პრობლემასთან მიმართებით: ორჭოფობა, ურთიერთგამომრიცხავი განცხადებები ჩვენს მოსახლეობას აბნევენ, სეპარატისტები კი მშვენივრად იყენებენ მათ „საბრძოლო სულისკვეთების“ ამალღებისა თუ მორიგი პროვოკაციის საბაბად.

ბანდიტურ ჯგუფთა ხელმძღვანელები. მან საყვედური გამოთქვა აგრეთვე საკუთრივ აჭარის უშიშროების თანამშრომელთა მისამართით, რომლებიც, მისივე აღნიშვნით — მოპატივების მიუხედავად, აღნიშნულ შეხვედრას არ ესწრებოდნენ.

დასასრულს საინტერესოა ისიც, რომ აჭარის უშიშროების სამსახურის თანამშრომ-

ვის ინტერესებში უნდა იქნას ტერორი ორი ქართველი გენერლის წინააღმდეგ?

საქართველოს გაერთიანებული რესპუბლიკური პარტიის განცხადება

ამა წლის 25 იანვარს მოსკოვში ტერორისტული აქტი იქნა ჩადენილი ორი ქართველი გენერლის — პ. დათუაშვილისა და გ. ყარყარაშვილის მიმართ, რომლებიც სწავლობდნენ რუსეთის გენერალური შტაბის აკადემიაში.

საქართველოს გაერთიანებული რესპუბლიკური პარტია თავის უფლებად და თავის მოვალეობად რაცხს საქვეყნოდ განაცხადოს, რომ ორი ქართველი გენერლის განადგურება შეესაბამება იმათ ინტერესებს, ვისაც სურს აფხაზეთში დალატით წაგებული ომის მოწყობები მოიშოროს, და იმათ ინტერესებს, ვისაც სურს ომის ამ ორ მონაწილეს გადააბრალოს ისეთი შეცდომები და სხვა წამებებიანი ნაბიჯები, რომლებიც ომისა და სახელმწიფო პოლიტიკის სხვა მესვეურებს კუთვნის.

საქართველოს გაერთიანებული რესპუბლიკური პარტია თვლის, რომ გ. ჭანტურისა, პ. დათუაშვილის მკვლელობა და გ. ყარყარაშვილის სასიკვდილოდ განწირვა არის საქართველოს წინააღმდეგ ერთი მთლიანი შეთქმულების გამოხატულება. ეს არის ტერორი საზოგადო და სახელმწიფო მოღვაწეების მიმართ, რომელთა საქმიანობა ხელს არ აძლევდა როგორც სახელმწიფოში არსებულ და სახელმწიფოს წინააღმდეგ მოქმედ, ისე გარეშე ძალებს. ეს არის დაშინების მცდელობა იმ სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწეთა მიმართაც, რომელთა მოღვაწეობა ასევე მიუღებელია ხსენებულ ძალთათვის.

საქართველოს გაერთიანებული რესპუბლიკური პარტია იძულებულია აღიაროს, რომ სახელმწიფო უშიშროების სამსახური, შინაგან საქმეთა სამინისტრო, პროკურატურა უძლეურია აღკვეთოს ტერორი, რომელიც საქართველოში მიმდინარეობს. პასუხისმგებლობა ამ გარემოებაზე კისრება არა მხოლოდ ამ სტრუქტურებს, არამედ საქართველოში დღესდღეობით გაბატონებულ მთელ მმართველ გუნდს, სახელმწიფოს მეთაურისა და საპარლამენტო უმრავლესობის ჩათვლით.

27 იანვარი, 1995 წ.

დაუმორჩილებლობა თუ უპასუხისმგებლობა?

საქართველოს რესპუბლიკის ძალგანი სტრუქტურების წარმომადგენელთა შეხვედრაზე თბილისში (საქართველოს ტელევიზიის პირველი არხით გადაცემა 23 იანვარს, დამით), უშიშროების სამსახურის უფროსმა იგორ გიორგაძემ 13 იანვრის მოვლენების აღმკვეთ ღონისძიებასთან დაკავშირებით გა-

მოჩინილი უგერგილობის გამო, მკაცრი საყვედური გამოთქვა ზოგიერთი რაიონის შესაბამის უწყებათა თანამშრომლების მიმართით.

ამავე შეხვედრაზე, რესპუბლიკის უშიშროების შეფმა მკაცრი შეფასება მისცა იმ ფაქტს, რომ ქ. ბათუმს თავს აფარებენ და მის ქუჩებში თავისუფლად დასეირნობენ ზოგიერთ

ბანდიტურ ჯგუფთა ხელმძღვანელები. მან საყვედური გამოთქვა აგრეთვე საკუთრივ აჭარის უშიშროების თანამშრომელთა მისამართით, რომლებიც, მისივე აღნიშვნით — მოპატივების მიუხედავად, აღნიშნულ შეხვედრას არ ესწრებოდნენ.

დასასრულს საინტერესოა ისიც, რომ აჭარის უშიშროების სამსახურის თანამშრომ-

რა «ღირს» ახალშობილი?..

დღესდღეობით ისეთი ბუნებრივი მოვლენა, როგორცაა ბავშვის გაჩენა, არც მეტი, არც ნაკლები, გმირობის ტოლფასია.

მარტო ახალშობილის „გამოსყიდვას“ სამშობიარო სახლიდან, თუ ხალხში მოარულ ხმებს დაუფრებთ, თითქმის ნახევარი მილიონი რუსული მანეთი სჭირდება. თუ რომელიმე უნდო მკითხველი არ დიზარებს და ნათესავ-მეზობლებში გაიკითხ-გამოიკითხავს, იქნებ ამაზე მალალი ციფრიც დაუხსნელონ (ეთქვათ, 200 დოლარი). თანაც (როგორც ყველაფერი დღეს) ეს თანხა სტაბილური სულაც არ არის. ჯერ კიდევ ზაფხულში ეს თანხა 300000 „რუბლი“ გახლდათ, არც მომავალში ჩანს სტაბილურობის იმედი. ამ ნიადაგზე ზოგს იარაღიც დაუტრიალებია, ზოგსაც ტყავი გაუძვრია და ისე გადაუხდია შვილის ფასი. ფაქტია, რომ შვილიერების სიხარული რალაც შეუქ-ჩრდილიან ბედნიერებად იქცა ჩვენში.

გარკვეული ინფორმაციის მისაღებად ქალაქის ერთ-ერთ ყველაზე პრესტიჟულ, აკადემიკოს ჩაჩავას სახელობის გინეკოლოგიურ კვლევით ინსტიტუტთან არსებულ სამშობიარო სახლს მივაკითხეთ. საკმაოდ თბილი და სუფთა შენობა (რატომღაც კარგი ყველაფერი გვეხამუშება ამ ბო-

ლო დროს) აღმოჩნდა, პალატები ელექტროსათბურებით თბება, დენი კი თითქმის არ ითიშება, ამაზე საავადმყოფოს ადმინისტრაცია ზრუნავს (საკუთარი გენერატორიც ჰქონიათ). მედიკამენტითა თუ სახვევი მასალით, როგორც ინსტიტუტის მთავარმა ექიმმა, ბმა ელგუჯა გოცირიძემ ბრძანა, ინსტიტუტი 90%-ით, თუ მეტით არა, თვითონ ამარაგებს პაციენტებს უფასოდ (ეს ყველაფერი ჰუმანიტარული დახმარების წყალობით), საკვება და თეთრეულზე კი მელოგინენი თვითონ ზრუნავს. ჩამოქრებული კვლევითი ინსტიტუტის სამეურნეო ანგარიშსწორებაზე გადაყვანა (ალბათ იანვრის მერე), რის შემდეგაც საკვებისა და თეთრეულის საკითხსაც სამშობიარო მოაგვარებს. სახელმწიფო თავის თავზე აიღებს დედისა და ახალშობილის მინიმალურ დაფინანსებას (დიდი შეღავათი იქნება ალბათ), მაგრამ თუ რაიმე დამატებითი მომსახურება იქნება საჭირო, ფასს პაციენტი, ანუ მშობიარე გადაიხდის. სხვა ყოველგვარი სამედიცინო სამსახური კვლევით ინსტიტუტში ფასიანი იქნება, ანაზღაურება — ეროვნული ვალუტით (თანხის რაოდენობა ჯერ უცნობია). სამწუხაროდ, ეს სამეურნეო ანგარიში ისევე მოსახლეობას დააწვება მძიმე ტვირთად — აღნიშნა

მთავარმა ექიმმა. ისედაც გახშირდა ახალშობილთა სამშობიაროში დატოვების შემთხვევები, რაც ძირითადად სოციალური პირობებითაა გამოწვეული. მარტოხელა დედა ვერ ახერხებს შვილის შემდგომ უზრუნველყოფას და ტოვებს, ან ყიდის. ასეთი ბავშვი 1000—1200 დოლარი „ღირს“ თურმე. ისე, როგორც დამარწმუნეს, მსგავსი ყიდვა-გაყიდვა ხსენებულ სამშობიაროში არ ხდება, დატოვებული ახალშობილი აქედან პირდაპირ ბავშვთა სახლში გადაყავთ. აქ არ დგას თურმე ახალშობილის კვების პრობლემა. თუ დედას რძე არა აქვს, საავადმყოფო თვითონ აძლევს ბავშვს საკვებას და თეთრეულის საკითხსაც სამშობიარო მოაგვარებს. ერთი სიტყვით, რალაც-რალაცები უფასოდაც ხდება (მედიკამენტები, სახვევი, ბავშვის კვება), თუმცა ეს „უფასო“ ალბათ უფრო ფიგურალური გამოთქმაა, რადგან როგორც ირკვევა, სამშობიაროში შესვლისთანავე მელოგინე 25000 „რუბლს“ უხდის დირექციას. იქნებ ვინმესთვის წერილობრივ იყოს, მაგრამ ახლა სხვა „წერილობრივ“ ხარჯებს აღარ იკითხავენ: ექიმები, ექთნები, ღამის ცვლა, დღისა... მედპერსონალის ანაზღაურება მაქსიმუმ სამილიონახევარი კუბონია. ამით თავს ვინ გაიტანს, პოდა, ჩემი ბუნებრივი კითხვა, მაინც რა ჯდება სამედიცინო სამსახური, ანუ ახალშობილის შეძენა, რესპონდენტებმა (ექიმებმა) შევატყვე იწყინეს, თუმცა ასე თუ ისე მაინც მიპასუხეს: ვინც წინასწარ აიყვანს ექიმს, ფასშიც უთანხმდება (თანხა არ დასახელებულა), თუ არა და ვინ რას გაიღებსო.

ისე კი ყველაფერს გარკვეულობა სჯობია და გადასახადიც უმჯობესია ოფიციალურად დადგინდეს. გაჭირვებულთათვის კი უფასო სამშობიარო სახლი გაიხსნას, თუმცა საკითხავი ისიც არის, რამდენი უფასო სახლი დასჭირდება ამდენ გაჭირვებულს?

ინფო ფაცურია

ხანძარი, ხანძარი!...

თბილისს ძლიერ შემოეწვია ცეცხლი. გადაიწვა ტელეანს, განათლების სამინისტროს შენობა, მანქანათმშენებლობის ტექნიკური თბილისის ქართული ფოლკლორის მოსწავლეთა სასახლე (არტოს ბაღში მდგარი შენობა), რომ აღარაფერი ვთქვათ „წერილწერილ“ შექმნილი კაცის რომ სახლი დაეწვეს. ეს წერილწერილ არ გახლავთ, მაგრამ სადაც სახელმწიფო დანიშნულების მსხვილ ობიექტებს ვერაფერს შეეღიან, კერძო რა სახსენებელია. ვერ შეეღიან-თქო, რადგან ადგილზე მისულ მეხანძრეთა რაზმს ან საწვავი არ აქვს, ან წყალი. ამ ნიადაგზე ხდება შეხლა-შემოხლა, ადგილებზე „ცეცხლწაკიდებულნი“ უბედურების საწყისად მეხანძრეთ სახავენი და ექსცეპტებს ბოლო არ უჩანს. ამ და კიდევ სხვადასხვა მიზეზთა გამო (გზადაგზა იმათაც გაგაცნობთ) ლოგოფურად მივიწინეთ მეხანძრეთათვისაც მოგვეხმინა. პოდა, ვწვივით დიდების რაიონის სახანძრო ნაწილს ივანე ჯავახიშვილის (ყოფილი კალინინის) ქუჩაზე, რადგან მეტად თვალმისაცემი გადაწვარი სახელმწიფო ობიექტები (ზემოთ სწორედ მისი ჩამოთვლილი) სწორედ მის ტერიტორიაზე მდებარეობს. გაირკვა, რომ (რაც სრულებით არ მეოცა) მეხანძრეებს არა აქვთ საკმარისი აღჭურვილობა, ტექნიკის უახლესი მიღწევებზე ხომ ლაპარაკიც ზედმეტია, სპეც-ტანსაცმელი, საწვავი. 5 წლის წინანდელი ინჟინერი დაცვდა და უფარგისა, იმასაც რუსეთი აწვდიდათ, დღეს ცხადია, იმის იმედი არც უნდა ჰქონდეთ. მწკობრდნაა გამოსული მანქანები, წყალსატანი მიწები, ამიტომაც ჭირს ხანძართან ბრძოლა. რაც შეეხება საწვავისა და წყლის უკონდობის თითქმის კურორტულ შემთხვევებს (სატირალი რომ არ იყოს) იმის გამო ხდება, რომ 150 ლიტრ ბენზინზე მომუშავე სახანძრო მანქანას, ვთქვათ 20 ლიტრი არ ეყოფა, მისი წყლის ორტონიანი ავზი კი დიდი-დიდი 5 წუთში იცლება, დანარჩენი წყალი ტერიტორიაზე უახლესი, სწორედ ამ დანიშნულებით არსებული წყლის აუზიდან უნდა შეავსოს, ისინი კი ცარიელია. სანამ ქალაქის ადმინისტრაციას დაუკავშირდებან საჭირო ავზის შესავსებად, სანამ ისინი გადარეკ-გადმორეკვენ, ან იქნებ

დენიც არ იყოს წყლის ქსელში გასაშვებად (გასაკვირაო, თუ რა) და ხანძარი თავისთავად ქრება. სწორედ ამას შეეწირა თურმე განათლების სამინისტროც. მერე იწყება გამოძიება, მაგრამ როგორც წესი, ხანძრის მიზეზებში დამნაშავე თითქმის არ დგინდება. ასე რომ, თუ ვინმე ბოროტი განზრახ გადაწავს შენობას, 99% გარანტია აქვს, რომ შერჩება. უკუღმართი პირობებით ჰეგარეული მოსახლეობაც სულ არ ფრთხილობს. გადაყავთ-გადმოყავთ დენის ხაზები ერთი ტრანსფორმატორიდან მეორეში, (ე.წ. „ღვეი“ ხაზი იგულისხმება) დენის წახლად-მოსვლაც თავისას აკეთებს, ირდევსა და ხდება ხანძარი. თითქმის ყოველდღე იხმობენ მეხანძრეებს გარდა იმისა, რომ საწვავი არ არის, მცირეა კადრებიც. ვთქვათ 65-ის ნაკლებად მუშაობს 30, თუ შემთხვევის ადგილზე დაიღუპა ვინმე, ან ტრავმა მიიღო, სახელმწიფო არაფერს არ ანაზღაურებს (ხელფასი 7000000 კუბონია), დღეს მოქმედი კადრებიც გაზაფხულზე ალბათ დაოფანტებიანო, დაიხველა ბნმა გოფერდი ადამაშვილმა (დიდების რაიონის სახანძრო ნაწილის უფროსია). ანალოგიური ვითარებაა მიიღეს სახანძრო სისტემაში და მალე ქალაქი ალბათ (ჩემი აზრით) უმეხანძრედ დარჩება. მეხანძრეებს ისე გაუხდათ თურმე საქმე, რომ გახული წყლის ნომბრის დასასრულსა თუ დეკემბრის დასაწყისში თვით შინაგან საქმეთა მინისტრმა (მეხანძრეთა სამსახური შინაგან საქმეთა სამსახრის ექსპლუატორება) წერილ მოსწერა პირადად ბნ თთარ ვაკაცაის, მეხანძრეთა სამსახურის გაუქმებას ითხოვდა. ათასწარ დაბრძობებს ბოლო არ უჩანს, მთავრობა დადგენილებას დადგენილებებზე აცხობს, შედეგი კი არ ჩანს (ეს უკვირს, მაგრამ მაინც?). ის კი არა და თურმე გაიფიცა უწოდლოთ მეხანძრეებს (ვინ იცის, ამას რა მოჰყვებოდა, იქნება რომის გადაწვის ამბავი მონაგონიც, კი ყოფილიყო). ახლა კი იბუღებულნი იქნებიან იჯარაზე გადაიქონენ. „მეხანძრეს უნდა საწვავი, ჩასაცემელი და პური — განაცხადა გოფერდი ადამაშვილმა. ეს არ უნდაო, გაიკვირებს მკითხველი. მართლაც, სხვა ვინ და არ არის ცოდო?

ჩაჩნეთის ომის კიდევ ერთი მიზეზი

რომორც ირკვევა, ჩაჩნეთში რუსეთის არმიის შეჭრის დაჩქარებას ხელი შეუწყო ჩაჩნეთის ხელისუფლებისა და დონის კაზაკების ხელმძღვანელთა დაახლოებამაც, რაც გამოიხატა ურთიერთთანამშრომლობისა და ურთიერთდახმარების ხელშეკრულებაშიც, რომელიც მათ შორის დაიდო. მართალია, ამ ხელშეკრულების დადებას შეეწინააღმდეგა დონის კაზაკების ნაწილი, რაც მათ შორის განხეთქილების საფუძველი გახდა, მაგრამ ფაქტია, რომ ეს ხელშეკრულება მეტად საყურადღებოა. კერძოდ, იგი რუსეთის ცენტრალური ხელისუფლების წინააღმდეგ იყო მიმართული და რუსეთის ფედერაციის ერთიანობას დიდ საფრთხეს უქმნიდა. დონის კაზაკთა ოლქების ჯარების ატამანების კოზნიცევისა და რატიევის ჩაჩნეთის პრეზიდენტთან ერთად ხელმოწერილი ხელშეკრულების დოკუმენტი ითვალისწინებს საგარეო საკითხის შემთხვევაში ურთიერთსამხედრო დახმარებას, როგორც ცოცხალი ძალით, ისე სამხედრო ტექნიკით, ამავე დროს, დონის კაზაკთა ხელმძღვანელები ვალდებულიან იღებენ წინ აღდგომოდენ ჩაჩნეთზე აგრესიის შემთხვევაში რუსეთის ჯარების გადაადგილებას როსტოვის ოლქში.

ეს ხელშეკრულება 1994 წლის ნოემბერშია დადებული, დეკემბერში კი როგორც ცნობილია, რუსეთის ჯარები შეიჭრნენ ჩაჩნეთში. ჩაჩნეთში შემოღობილი რუსეთის ჯარების მალაი რანგის ოფიცრები როგორც აღნიშნავენ, რუსეთის ჯარების წინააღმდეგ რუსი ადამიანებიც იბრძვიან, მათ შორის კაზაკებიც იმყოფებიან.

უსაფუძვლოდ არ შეშინებულა რუსეთის ხელისუფლება. ჩაჩნეთის თავისუფლებისმოყვარე რესპუბლიკის გაფლენა სამხრეთ რუსეთის მოსახლეობაზე და კერძოდ, დონის კაზაკობაზე განუხრელად იზარებოდა, რაც კიდევ ერთი მძლავრი ნაღმი იქნებოდა რუსეთის იმპერიის ერთიანობისათვის.

ბია თვალაპაძე

მ. აბაშიძის კარიკატურა

საქართველოს გადარჩენა ჯერ კიდევ შესაძლებელია

ნოდარ ნათაქიძე

არც ერთ პოლიტიკურ ჯგუფს — მათ შორის, არც მმართველ გუნდს შევარდნაძის მეთაურობით, რომელსაც ეს თანამდებობით ვეღარც — დღემდე არ ჩამოუყალიბებია და არ გამოუტანია საზოგადოების წინაშე დღევანდელი განსაცდელიდან საქართველოს გამოყვანის მტრულად კონკრეტული გეგმა. მმართველი გუნდისათვის ეს ვითარება ბუნებრივია, ვინაიდან იგი თავისი მდგომარეობით **მაზინეტული** ხელისუფლებაა და მისი ნამდვილი ზრახვა, რბილად რომ ვთქვათ, ხალხში გამოსატანი ვერ იქნება თვით უზოგადესი მონახაზის სახითაც კი (ცხადია, ვერაფერ იტყვის, ისე ვიმოქმედებთ, როგორც მეზობელი ქვეყნის ინტერესები მოითხოვს და არა ჩვენი ქვეყნისა). მაგრამ არც ბუნებრივია, არც დასაშვებია, რომ გადაჩინის კონკრეტულ გეგმას საზოგადოების წინაშე არ ადგენდნენ პოლიტიკური პარტიები და სხვა ჯგუფები, ვინც რეალურად ფიქრობს ჩვენი ქვეყნის სახელმწიფოებრიობის ხსნაზე. ამგვარი გეგმის ერთი მცირე მონახაზი საზოგადოებას შევთავაზებ გასულ წელს გაზეთებში „საქართველო“ და „საქართველოს რესპუბლიკა“. ვაგრძელებ მსჯელობას ამავე თემაზე.

1. საქართველოს სახელმწიფოს ფინანსური სისუსტის ერთ-ერთი მთავარი მიზეზია შემოსავლების მასობრივი დამალვა. ერთი მხრივ, არის მასის შიმშილობა, მეორეს მხრივ — ძირითადად არამწარმოებლური კომერციის და მათთვის დიდი შემოსავლები მილიონობით დოლარებში. უნდა კანონით დაფიქსირდეს სასაჩუქრო, რომელიც შემოსავლის დიდი ნაწილის (ვთქვათ, 25%-ის) დამალვას დაემუქრება ქონების კონფისკაციით, თუნდაც ამ დამალვის აღმოჩენა მოხდეს მრავალი ათწლეულის შემდეგ. ყველა კომერსანტს და სხვა ბიზნესმენს დაევალოს დეკლარაციის წარმოდგენა შემოსავლის შესახებ.

2. საქართველოს ფინანსური სისუსტის მეორე (ნაკლებ ძლიერი) ფაქტორია ობიექტების მასობრივი გაყიდვა კერძო ინტერესებში (კორუფცია) პრივატიზაციის ნიშნით. საჭიროა გაპრივატიზებული ობიექტების შემოწმება გადასახადების გადახდის თვალსაზრისით და, თუ გადასახადები მათგან არ შემოდის, მათი გაპრივატიზების კანონიერების შემოწმება მათი შემდგომი დეპრივატიზაციის პერსპექტივით.

3. საქართველოს ზოგადეკონომიკური სისუსტის მთავარი მიზეზია სახელმწიფოსთან შერწყმული მათვის — მათ შორის, ძირითადად, ოფიციალური ჯგუფების („მხედრონის“) ძალადობრივი ბატონობა ეკონომიკაზე, რითაც ჩანს მთელი ეკონომიკური აქტივობის ყოველგვარი შესაძლებლობა, ერთის მხრივ, და ხელისუფლებით გადიდებულია (100%-ით და მეტად) ფასები პირველი აუცილებლობის საქონელზე. თქმულიდან გამომდინარე საჭიროა:

ა) მათვის გამოყოფა სახელმწიფოსაგან, რაც არ მოხდება შევარდნაძე-იოსელიანის ტან-

დემის ბატონობის პირობებში, და

ბ) სახელმწიფოს საკუთარი პროგრამის განხორციელება (კერძო სტრუქტურათა საქმიანობის პარალელურად, და არა მათი გამოთიშვით) პირველი საჭიროების საქონლის წარმოებისა და იმპორტის სფეროში.

„ა“ ქვეპუნქტის შესრულებას სჭირდება **ძალისხმევა**, ეს ძალისხმევა შესაძლებლის ფარგლებს არ სცილდება (მისი შესრულებლობა მხოლოდ ბოროტი ნების შედეგია დღეს). ამ ძალისხმევას რამდენიმე ძირითადი მიმართულება აქვს. სახელმძღვანელოა:

აა) მათთვის მეთაურთა ჩამოცილება სახელმწიფოს მმართველობიდან.

აბ) კანონმდებლობით დაფიქსირება დიდი **მატერიალური** სასაჩუქროს საკუთარ ბიზნესში მათთვის „ჩასმისთვის“ ბიზნესმენის მიერ.

აგ) შეიარაღებული ადამიანების თავისუფალი გადაადგილების ალკვთა, დავალების შესრულების პროცესში მყოფი სამხედრო მოსამსახურეებისა და პოლიციელების გარდა.

ად) პროკურატურის ინიციატივით იმ შეიარაღებული ფორმირებების დაშლა („მხედრონის“ და „მშველთა კორპუსის“ ჩათვლით), რომლებსაც არ ითვალისწინებს კანონი შეიარაღებული ძალების შესახებ.

4. საქართველოში როგორც შიმშილობის, ისე უწყისრიგობის ორგანიზაციის (ანუ დესტაბილიზაციის) ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორია **უცხო აგენტურა**. აუცილებელია მისი მოქმედების კანონმდებლობით აკრძალვა (რაც გულისხმობს საქართველოში უცხო სამხედრო მოსამსახურეთა გადაადგილების და მოსახლეობასთან მათი კონტაქტის შეზღუდვას), მისი გამოვლენა და, საბოლოოდ, მისი ბაზის მოშლა საქართველოდან ყველა უცხო შეიარაღებული ძალის გაყვანის სახით.

ეს ამოცანა დაკავშირებულია საქართველოს უშიშროების სამსახურში სუჟ-ის ყოფილი კადრის დასაქმების პრობლემატან. ამ კადრის უგულვებელყოფა მიზანშეწონილი არაა (მისი პროფესიონალიზმის გამო), მაგრამ ასევე მიზანშეწონილია მასზე დაყრდნობა, როგორც ქვეყნის უშიშროების ერთადერთ დარაჯზე. საჭიროა მისი დასაქმება, მაგრამ მის **პარალელურად** ახალი კადრის გაზრდა (სხვა ქვეყნებში, და არა რუსეთში, გაზრდით). უშიშროების სამსახურის სათავეში უნდა იდგეს სამოქალაქო პირი, რომლის იდეოლოგია და სოციალური ფორმა ეთანადება დღევანდელი საქართველოს ოფიციალურად დეკლარირებულ მიზნებს (დამოუკიდებლობას), მაშასადამე — სამოქალაქო პირი, რომელიც ან ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის მონაწილეა ან დღემდე უპარტიო წრეებს ეკუთვნის.

5. უზომოდ გავრცელებულ კორუფციასთან, ნარკობიზნესთან და სხვა სოციალურ სიმახინჯეებთან ბრძოლას სჭირდება ძლიერი ნებით აღჭურვილი პა-

ტიოსანი და ინტელექტუალური კადრი, რომელიც შევარდნაძის გუნდს არ ჰყავს და ვერ ეყოლება მისი ანტიეროვნული და ანტისახელმწიფოებრივი ორიენტაციის გამო. ასეთი კადრი დღეს საქართველოში არის და მისი რაოდენობის მრავალჯერადი გაზრდა **შეიძლება** პოლიტიკურ ცხოვრებაში ხალხის ფართო წრის (განსაკუთრებით, ინტელიგენციის) ჩაბმის შედეგად.

6. ძალაზე ადვილია სახელმწიფოს მიერ აღებული სესხების და სხვა რესურსთა ხარჯვის კონტროლი საგაროობის შემოღების გზით, ასევე — ბანკის მუშაობაში, არააღდგენადი ნედლეულის გაყიდვაში, პირველადი საჭიროების საგანთა იმპორტ-ექსპორტის დაბეგვრის პოლიტიკაში და ეკონომიკური ცხოვრების სხვა დარგებში მიმდინარე პროცესების კონტროლი.

7. საქართველოს თავისებური (და, შესაძლოა, უნიკალური) მდგომარეობა დღევანდელ მსოფლიოში გულისხმობს სახელმწიფოს ორი ურთულესი ფუნქციის შეთავსებას: ჯანსაღი ანუ თავისუფალი ეკონომიკის სტიმულირებას და საერთო-ეროვნული ამოცანების გადასატრიალად (მოქალაქის უზრუნველყოფის ჩათვლით) სახელმწიფოს მიერ ზრუნვის განხორციელებას, პირველ რიგში — სახელმწიფოს ინტერესების დაცვას მტრისაგან.

ამ ამოცანიდან გამომდინარეობს ქმედითუნარიანი შეიარაღებული ძალის შექმნის ამოცანა, რომლის განხორციელებასაც სჭირდება შემდეგი:

ა) სწორი საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული ღონისძიებებით არმიის ასაშენებელი ჯანსაღი სოციალური ბაზის შექმნა. სახელმძღვანელოა:

— უნდა განისაზღვროს სახელმწიფოს მოვალეობა ჯარისკაცის წინაშე (კვება, ჩაცმა, სოციალური და მედდაცვა, შეიარაღება, გაწვრთნა ბრძოლაში გაყვანამდე) და გადიდებული სასაჩუქროს შემოღება მისი კორუფციისათვის, რომელიც ჯარისკაცს ამ მიზნით მოაკლავს.

— სოციალური (და არა მხოლოდ სამართლებრივი) სანქციების სისტემის შემოღება სამხედრო ვალმოუხდელთათვის და შეღავათებისა — ვალმოხდელთათვის.

— ალტერნატიული სამსახურების სისტემის შემოღება, რათა სათავდაცვო მოვალეობის მოხდამ მოუწიოს უკლებლივ ყველას.

— სათავდაცვო წარმოების ამუშავება.

— სამხედრო სწავლების შემოღება სკოლაში და უმაღლეს სასწავლებელში.

— ოფიცრებისა და სერჟანტებისათვის მატერიალური პირობების გაუმჯობესება (უძრავი ქონების მიცემით, სტიმულირების ჩათვლით) და ქართველი ოფიცრების მოზიდვა.

— სამხედრო კადრის დასავლეთ ქვეყნებში მომზადებაზე ორიენტაცია.

8. ჩამოთვლილი ამოცანების გადაჭრას სჭირდება 30—50 ათასი ერთგული, გონიერი და

ნებისყოფიანი ადამიანი, რომელიც საქართველოს ქმედითუნარიან პოლიტიკურსა და სამხედრო ელიტას შექმნის. საქართველოს დღევანდელი მმართველი გუნდი ამგვარი ელიტა არაა და ელიტად ვერ იქცევა. პირიქით, ეს უაღრესად კორუმპირებული და ფსიქოლოგიურად გადაგარებული კრებულებაა, რომელიც საქართველოს დამოუკიდებლობის მტრობით საზრდოობს და ქვეყნის მრავალმხრივი ღალატის ფასად თავისი მდგომარეობის გაუმჯობესებას ფიქრობს. მისი მორალური ორიენტაცია და მისი პრობაგანდაც იმას ემყარება, რომ მისი აზრით

ა) საქართველოს არ შეუძლია დამოუკიდებელი არსებობა თავისი ხალხის არასრულყოფილების გამო,

ბ) საქართველო ვერ გაქცევა რუსეთის ბატონობას ამ უკანასკნელის სიძლიერის გამო,

გ) საქართველო მსოფლიოს გაწირული ჰყავს რუსეთის წინაშე შიშისა და რუსეთის დაშლის შედეგად გამოწვეული დესტაბილიზაციის შიშის გამო.

სამივე ეს წინამძღვარი მე უდიდეს შეცდომად მიმაჩნია. რეალისტური პოლიტიკა კი, რომელიც ჩვენს ქვეყანას დღეს სჭირდება, რათა ფიზიკურად გადაჩრჩეს და გაიმარჯვოს, ასე წარმომიდგენია:

საქართველოს საგარეო პოლიტიკას შეუძლია, იყოს დამოუკიდებელი და ამავე დროს რეალისტური. დღეს (ცოტა ადრინდელი მდგომარეობისაგან განსხვავებით) ჩვენს დიდ რეგიონში (კავკასია, შავი ზღვისპირეთი, ახლო აღმოსავლეთი და შუა აზია) არ მოიპოვება ისეთი ძალა, რომელსაც შეუძლია თავისი სურვილი იმდაგვარად განახორციელოს, რომ არავის სხვას ანგარიში არ გაუწიოს. ჩვენი რეგიონის ყველაზე დიდი ძალა, ცხადია, რუსეთია. მაგრამ ინტერესი დედამიწის ამ წერტილში აქვთ სხვებსაც — როგორც უშუალოდ მიმდებარე მცირე და საშუალო ქვეყნებს, ისე შორეულსაც, ევროპის ქვეყნებისა და აშშ-ს ჩათვლით. ამიტომ რუსეთის ნებისმიერი ნაბიჯი ჩვენ ქვეყანასთან მიმართებაში ამავე დროს მსოფლიოსთან მიმართებაში გადადგმული ნაბიჯი იქნება. რუსეთს აღარ შეუძლია თავისი გაშლილი დროებით დაუსჯელოდ შევიდეს ამ რეგიონის რომელიმე ქვეყანაში, როგორც, მაგალითად, ამიერკავკასიის ქვეყნებში შემოვიდა 1920 — 1921 წლებში და გასულ დეკემბერში აუნაზღაურებელი საგარეო ზარალის ფასად შევიდა ჩეჩნეთში. მით უმეტეს, მას არ შეუძლია დაუფარავად გადატრიალების მოხდენა ან გაშლილი დროებით შესვლა სუვერენულ ქვეყნებში, რომელიც მსოფლიომ ცნო როგორც დამოუკიდებელი. შესაბამისად, ჩვენ საშუალება გვაქვს ინტერესთა ეს სხვაობა გამოიყენოთ და, მხარეთა ინტერესების ბალანსირებით, ჩვენი საკუთარი ინტერესები დავიცვათ. ეს კი ნიშნავს: არავისი დიქტატის უპირობოდ მიყოლის პოლიტიკა ჩვენ აღარ გვჭირდება.

რუსეთის ინტერესები საქართველოში და, შესაბამისად, მისი გეგმები საქართველოს მიმართ შეიძლება ორ ჯგუფად გაიყოს: პროგრამა — მაქსიმუმად და პროგრამა — მინიმუმად.

რუსეთის პროგრამა-მაქსიმუმი საქართველოს მიმართ შეიძლება ასე ჩამოვაყალიბოთ: საქართველო ფედერალიზებულია, ანუ ოდნავ ურთიერთშეკავშირებულ პროვინციებად და ავტონომიებად დაყოფილი; რუსეთს საქართველოში სამხედრო ბაზები აქვს; ხელშეკრულებების დასრულებით ჩვენ შექმნილი გვაქვს ერთობლივი თავდაცვა, ერთობლივი საზღვრის დაცვა, ერთობლივი საბაჟო და ფინანსური სისტემა, ერთობლივი საგარეო პოლიტიკა; უნიფიცირებულია კანონმდებლობა; ჩვენი სამხედრო პოტენციალი, ფაქტობრივად, ნულის ტოლია; სუფევს მუდმივი დამანაშავეობა და განუკითხაობა; პროვინციებს მხოლოდ რუსის კეთილი ნება აბამს თბილისის ცენტრალურ ხელისუფლებას. ასევე, მხოლოდ რუსეთის კეთილი ნება აკავებს ჩრდილო კავკასიის ხალხებს ახალი ომისაგან საქართველოს წინააღმდეგ.

სსრკ-ს აღდგენაზე — რუსეთისთვის ყველაზე სასურველ გეგმაზე, — აქ აღარ ვლაპარაკობ, რადგან ეს გეგმა განუხორციელებელია. სამაგიეროდ, ზემოხსენებულ გეგმა-მაქსიმუმს შესაძლოა ემატებოდეს საქართველოსაგან ტერიტორიის ჩამოცილება (რუსეთში შეყვანის ან მარიონეტული დამოუკიდებელი სახელმწიფოების შექმნის ფორმით).

საქართველოს ნებართვით რუსეთი იკავებს თავისი შეიარაღებული ძალებით საქართველოს მთელ სანაპიროს, მათ შორის ფოთსაც, რითაც გზას უკეტავს ოკეანისაკენ ამიერკავკასიის მთლიანად და შუა აზიას. დასავლეთ-აღმოსავლეთის დერეფნის (ცენტრალური ევროპა — შუა აზია) შექმნის გეგმა დავიწყებას ეძლევა. შავი ზღვა რჩება, ფაქტობრივად რუსულ ტბად, ხოლო შუა აზია ბუნდოვი ბლოკადის შიშის ქვეშ რჩება, რითაც მისი პოპულარული მორჩილება გარანტირებულია.

პროგრამა — მინიმუმი შემდეგია: საქართველო ნეიტრალურია (იგი არავისთან არ დებს სამხედრო კავშირს), იგი არ ერჩის რუსეთს გაეროში და სხვა ფორუმებზე მისი კავკასიის ხალხებზე ბატონობის გამო;

საქართველო ითვალისწინებს რუსეთის ინტერესებს იმ სტრატეგიული ინფორმაციის მოპოვების მხრივ, რომელიც ეხება ახლო აღმოსავლეთის სივრცეს, იმ ფარგლებში, რომელშიც ეს სჭირდება თავდაცვას და მოულოდნელობათაგან გარანტიას; საქართველოში დროებით და საზღაურის გადახდევინებით რჩება ორიოდ სამხედრო ბაზა მკაცრად განსაზღვრული სათავდაცვო (და არა შეტევითი) პროფილით.

რუსეთი საკუთარი ნებით არ აიღებს ხელს თავის პროგრამაზე

პოლიტიკა

რუსულ ბოსტანში და მისი ღობის იმით

შანსასანელ ხანს რუსეთში განთავსებული მოსახლეობის დაკავშირებით საქართველოს ხელისუფლების წარმომადგენელთა და მის მომხრეთა განცხადებით მართალია არის შემდეგში მდგომარეობა — მსოფლიოს ინტერესებშია ერთიანი, დემოკრატიული, სტაბილური რუსეთი, თორემ რუსეთის დაშლის შემთხვევაში მსოფლიოს წარუწყობს კონფლიქტები და ქაოსი. იგი დადგება ისლამური ფუნდამენტალიზმის მოძღვრების საფრთხის წინაშე და უწინარესად, ყოველივე ამით დაზარალებულ საქართველო, რომელსაც სრული დაღუპვის, ამიტომ ჩვენ არ გვქმნის იმ რუსი დემოკრატებისა, რომლებიც ჩვენთან იმის გამო უპირისპირდებიან ელცინის ხელისუფლებას, ჩვენ მხარს ვუჭერთ რუსეთს საკუთარი ფედერაციის განმტკიცებისთვის ბრძოლაში; რადგან სხვა რატიონის მსხვერპლი ვართ ჩვენც და ამ მხრივ ერთნაირ სიტუაციაში ვიმყოფებით, რაც რუსეთთან ურთიერთგაგებას ხელს შეუწყობს და საშუალებას მოგვცემს რუსეთის დახმარებით ჩვენს იურისდიქციაში მოვაქციოთ აფხაზეთი.

რა შეიძლება ითქვას ზემოთ აღნიშნულ მოსაზრებებზე უპირველეს ყოვლისა უნდა აღინიშნოს, რომ ეს არის პოლიტიკა თუ შეხედულება, რომელიც ეფუძნება სუბიექტურ დასაბუთებას. შეიძლება ითქვას, რომ ეს მოსაზრებები რუსულ ბოსტანში ამოზრდილი, რომლის ღობის იქითაც რა ხდება მისმა ავტორებმა ან არ იციან, ან არ სურთ იცოდნენ და იმის იქით არც იყურებან, რადგან მათი გონება რუსულ სივრცეზე დადგენილია და რაღაც დედამიწისუფალი პირობებისათვის სხვა სამართლებრივ განხილვებებში ცხოვრება წარმოუდგენელია, ისევე წარმოუდგენელია მათთვის რუსული სივრცისა და გარემოს გარეშე არსებობა. ამ სიტყვების თქმის უფლებას მაქვს ის, რომ ხელისუფლების ზემოთ მოცემულ მოსაზრებები იბეჭეტენ ანალიზზე დაყრდნობით ვერანაირ კრიტიკას ვერ უძლებენ.

დაიბ, მსოფლიოს ინტერესებში ატობი უნდა იყოს ერთიანი, დემოკრატიული, სტაბილური რუსეთი და ამ საკითხში სადაო არც არავის უნდა ქონდეს, მაგრამ რატომ გვაინტერესებს, რომ დემოკრატიული დასავლეთი არც სსრკ-ს დაშლას ესწრაფვიდა, თუკი ის იქნებოდა დემოკრატიული, სტაბილური და მისგან სახელმწიფო საფრთხის თუ არ იქნებოდა. მაგრამ სსრკ იმპერია იყო, ესე იგი სხვა ერების დამპყრობელი და მასში ძალით მოქცეული ერები იბრძოდნენ თავისუფლებისთვის, ამიტომ ის ვერ იქნებოდა ვერც სტაბილური და ვერც დემოკრატიული, ამის გამო დასავლეთი დიპლომატიური, ეკონომიკური და სხვა ბერკეტებით ხელს უწყობდა რაიონალურად განხილვას ჩვენების პრობლემატიკაში, მაგრამ საქართველო (აფხაზეთი) ჯერ კიდევ ახსოვს. ე.ი. არ დაქვემდებარდა ისე, რომ „ჩვენი თავი ჩვენადვე გვეჩვენოდეს“. თუმცა, საბედნიეროდ, გლობალიზური და რეგიონალური პროცესებში ისე ვითარდება, რომ შესაძლოა ეს დღეც არ იყოს შორს, ოღონდ ერთი თხივანაა ჩვენი „ბრძანებული პოლიტიკის“ გამტარებლებისადმი — თუ არ ეხმარებით, ხელს მაინც წუ უშლით რუსეთის დემოკრატიკაციას.

ეს იმის ბრალიც არის, რომ საქართველოს ამჟამად ის ხალხი მართავს, ვისაც აღბათ საქართველოს დამოუკიდებლობა არც დასახმრებია.

ეს ხალხი თოკებით კი არა, რკინის ჯაჭვებითაა მიბმული რუსეთზე და ხომ იცით, დედის კალთისგან მოშორება (კოტა რთულია.

სსრკ-ს ანალიტიკური სიტუაცია გვაქვს რუსეთის ფედერაციის მიმართ. რუსეთის ფედერაციის რეპუბლიკა ისეთივე იმპერიაა, როგორც სსრკ, რადგან მის შემადგენლობაში დაკავშირებული ერები იმყოფებიან, და სანამ ისინი თავისუფლებას არ მოიპოვებენ, მანამ რუსეთი არ იქნება სტაბილური და დემოკრატიული ქვეყანა. აქედან გამომდინარე, მსოფლიო ერთიანობის შენარჩუნებისთვის ვერ ამოუდგება მხარში რუსეთს, რაზეც მტკიცებებს დასავლეთის ქვეყნების ხელისუფალთა მძაფრი რეაქცია ჩვენთან მიმდინარე პროცესების გამო. რაც შეეხება იმ სახის ბუშტივით გაბრუნდნის, რომ რუსეთის დაშლა მსოფლიოში გამოიწვევს კონფლიქტებსა და ქაოსს, შეგვიძლია ვუპასუხოთ, რომ ასეთ შემთხვევაში, რუსეთის კვეთიდან გამოსულ ტერიტორიებზე გავლენისათვის, რა თქმა უნდა, იქნება კონკრეტული ისლამური ირანის, პრლდასკურ თურქეთისა და ნახალეთის შორის, მაგრამ ეს სულაც არ ნიშნავს, რომ ამ ტერიტორიების მოციკვს ქაოსი და კონფლიქტები, რადგან, ჯერ ერთი, აღნიშნულ ტერიტორიებზე არსებულ ხალხებსა და ქვეყნებს თავად მიეცემათ უფლება პრიორიტეტული მნიშვნელობის ქვეყნის, ვისთანაც დაახლოვდნენ, მათთან მიხედვით დასავლეთის დასავლეთი, წინააღმდეგობის გაკვების მიხედვით ქვეყნებს შორის, რაც არ უნდა დიდი იყოს, დიდი იმის საფრთხის შიშით უფრო მოსალოდნელია, რომ ისინი ურთიერთ ბალანსირებისა და კომპრომისების პოლიტიკას აწარმოებენ. რუსეთის გაკვების სფეროში გამოსული შემთხვევაში, რა თქმა უნდა, სრულ უსაფრთხოებაში არ ვიქნებით, მაგრამ მისაწინააღმდეგო დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობის მშენებლობის შემთხვევაში არის დიდი შესაძლებლობა ერთიანი აღორძინებისა და ქართული, სახელმწიფოებრიობის ტრადიციების აღდგენის, ხოლო რუსეთის გაკვების მიხედვით ანაღ, აუფხაზეთს უკავია.

ეს და რუსული ეკუბრისის ტრადიციების ვერ აკვდებიან. ასე რომ, მტკიცება იმისა, რომ რუსეთის დასუსტება და დაშლა საქართველოს კატასტროფის უქადის, მკლარია და ქართული ერის უსაზღვრო ინტერესების არის მიმართული.

რაც შეეხება რუსი დემოკრატების ანტიპროპაგანდას, რომელსაც ასე ხელაღებით ებრძვიან ჩვენი „დემოკრატები“, მათ უკეთ ესმით, რაში მდგომარეობს რუსეთის სახელმწიფოებრიობის საფრთხე, რომ ეს არის იმპერიის შენარჩუნებისათვის ბრძოლა, რაც დღეს „ქვირდობის უფუფუნაა“, როგორც ეს აშშ-ს სახელმწიფო მდივანმა კრისტოფერმა აღნიშნა. მარტო ჩვენთვის იმისგან ზარალი მიღიარებით დიდად აღწევს, რაც რუსეთის ეკონომიკა, თუ ასე ვთქვათ, ერთმანდალ დაანგრევს. ამას თუ დავამატებ რუსეთის ხარკებს გაკვების სფეროში შენარჩუნებისათვის, რაც გამოიხატება ტაჯიკეთის 1100 კმ-ის საზღვრის დაკვირვებით, მოვლადეობით და საქართველოში სპარტატიკების მხარდაჭერით, სომხეთ-აზერბაიჯანის ომში აქტიური მონაწილეობით, შეიძლება ვთქვათ, რომ რუსეთის ეკონომიკის და საერთოდ სახელმწიფოს სავალალო მდგომარეობა, რასაც იმედი იმისა, რომ რუსეთმა, რასაც ისწავა სპარტატიკის დარტყმა, აფხაზეთის დაკავშირების, ეს არის ილუზია, რომელიც უახლოეს მომავალში გაქრება. ერთადერთი, რაც მოსალოდნელია, არის ის, რომ რუსეთის ხელისუფლებამ შეიძლება აიძულოს არაიმედიანის ხელმძღვრელების ხელს მოწვევას, რომლის მიხედვითაც აფხაზეთი დე-იურე საქართველოს შემადგენლობაში დარჩება, მაგრამ ფაქტობრივად რუსეთის პროტექტორატი ქვე იქნება, სადაც ქართველი კაცი შეუძლებელია დასავლეთის ივრანობის თავე თანდათანობით მოხდეს ამ მანა-წყლის უცხოტომების მიერ დემოკრატიული ექსპანსია. აფხაზეთის რუსეთის დახმარებით განთავისუფლებას ილუზიას გამოკიდებულმა საქართველოს ხელისუფლებამ ჩვენთვის იმში რუსეთთან მოკვეთილობის გამო საქართველოს რაიმე დიდიფენდი კი არა, პირაქით, დიდი ზარალი მიაყენა რაც კავკასიის ხალხების თვალში არა მარტო კავკასიის ხალხების, საქართველოს სახელის გატყვევებაში გამოიხატება.

როდესაც რუსეთმა „დაარტყა“ ჩინეთს, „დიდი და ბრძნული“ პოლიტიკის აპოლოგეტებმაც არ დაახანეს და სიხარულით განაცხადეს — აი, ხომ ხედავთ, ვისი პოლიტიკა ყოფილა სწორი და აწინახეთ ფაქტიურად უბრძოლველად რომ დაგვიბრუნებენ აფხაზეთსო!

თუმცა, გავიდა ხანი და უკვე ისე ომახიანად აღარ გაიხმის მათი ხმა, მართალია, იხტიბარს მაინც არ იტყვენ — ცოტა ხანიც უნდა დავიცადოთო.

ის კატეგორია, ვინც ამას ამბობს, ორ ჯგუფად იყოფა: პირველნი, ვისაც აწყობს დღევანდელი სიტუაცია და არაფერი აღარდებს, რადგან ძალზედ კარგად არიან „მოწყობილები“ და მეორენი, ვინც შესცქერის „ძლიერთა ამა ქვეყნისათ“ და ბრძანდა სჯერა მათი.

ვისაც კიდევ სჯერა, რომ რუსეთმა შეიძლება თავისი ნებით რაღაც სასიკეთო გავიკეთოს, ან თავს იტყუებს, ან საერთოდ წარმოადგენს არა აქვს რუსულ მენტალიტეტზე, რუსულ ფსიქოლოგიაზე, რომელიც იმდენად პარადოქსულია, რომ თავის თავშივე შეიცავს თვითგანადგურების მნიშვნელოვან ელემენტს.

ბიზანტიის იმპერიის განადგურების შემდეგ რუსეთის ყოველ თაობას და თითოეულ ინდივიდს ისტორიულ მეხსიერებაში აესხება, რომ რუსეთმა იტვირთა მესამე რომის ფუნქცია და რომ მსოფლიოს ისტორიის ბორბალის ღერძი რუსეთზე გადის.

ნორმალურ ენაზე რომ ვთქვათ, რუსეთი ჰგავს ისეთ მსამე ავადმყოფს, რომელმაც არ იცის რომ არის ავად.

რუსეთს არ გაანია ეროვნულობის ის გაგება, რომელიც მაგალითად, გაგვანია ჩვენ ან ვთქვათ, ფრანგებს.

ყველა ერისთვის ეროვნება არის ეთნიკურ-კულტურული ფენომენი, ანუ მას სისხლშიც უნდა აქონდეს ეროვნულობის მატარებელი გენები და კულტურულადაც თავს უნდა აკუსონებდეს ამ ეროვნებას.

უმრავლეს შემთხვევაში, ქვეცნობიერად პირველი პოზიცია განსაზღვრავს მეორეს, რუს ერში ეს ასე არ არის. მასში ეთნიკური ფენომენი არაფრის განმსაზღვრელი არ არის და საერთოდ, ეს დამახასიათებელი ტენდენციაა დიდი იმპერიებისათვის.

ამიტომ იყო შესაძლებელი რუსეთის ისტორიაში, რომ რუსები ყოფილიყვნენ არაქრევი თუ იუსუპოვი, სუვოროვი თუ ფაბერევი, გოგოლი თუ ვალი-შევსკი და რაღა თქმა უნდა, ლენინი, სტალინი, ტროცკი... თანაც, ესენი იყვნენ გამორჩეული რუსები, ანუ რუსებზე უფრო რუსები. სხვანაირად

რომ ვთქვათ, — რომის პაპზე უფრო კათოლიკეები.

რუსი მაშინ არის ბედნიერი, როდესაც ის ცხოვრობს იმპერიაში, ეს მისი ყოფიერების სტატიკური მანკვინებელია, აქედან გამომდინარე, რაც უფრო დიდია იმპერია, მით უფრო დამშვიდებული და დამკაყოფილებულია მისი ფსიქოლოგიური მენტალიტეტი.

როდესაც მე ვხმარობ სიტყვა რუსს, მხედველობაში მაქვს არა ინდივიდის ფსიქო-

კიდევ გჯერათ?

ლოგიური განწყობილება, არამედ საერთო ეროვნული მენტალიტეტი.

ამდენად, რუსი მაშინ კი არ არის ბედნიერი, ან თუ გნებავთ უფრო ბედნიერი, როდესაც მას საკმაოდ მაღალი ცხოვრების დონე აქვს, არამედ მაშინ, როდესაც თავს იმპერიის მფლობელად გრძნობს, როდესაც ირაციონალური ქვეცნობიერებით გრძნობს, რომ მას აკისრია მესიანური ფუნქცია.

უბრალო ყოფით ცხოვრებაში კი ეს გამოიხატება იმით, რომ ვთქვათ საქართველო, ტაჯიკეთი ან პოლონეთი — ან თუნდაც სულ პატარა კუნძული იაპონური სახელწოდებით, შიკოკანი, იყოს მისი, ის წყვეტდეს არა მხოლოდ რუსების, არამედ სხვათა ბედსაც.

რუსი ხომ იმისთვის იღწვის, რომ სხვას მოუტანოს ბედნიერება. იგი მართლა ასე ფიქრობს და მერე რა, რომ ეს „ბედნიერება“ ყოველთვის ტრაგედიად გადაიქცევა ხოლმე, მას ხომ ბედნიერების მოტანა უნდოდა და მას ვერ გაუშვს.

ამიტომ არის, რომ რუსეთის იმპერია იყო აღბათი გამონაკლისი იმპერიებიდან იმით, რომ მეტროპოლიაში ხალხი შედარებით უფრო ცუდად ცხოვრობდა, ვიდრე სოციალური დაპყრობილ მიწაზე.

მართალია, იგი ადგა გარუსების პოლიტიკას, არ აღეშინებდა სხვა ერებს თავისუფალი განვითარების საშუალებას, მაგრამ მატერიალურ მხარეს რუსული მენტალიტეტი ნაკლებ ყურადღებას აქცევდა.

მთავარი იყო „დერჟავა“. რასაკვირველია, ეს არის ავადმყოფობა და ჩვენი უბედურებაც ის არის, რომ ჩვენ ამ ავადმყოფის მეზობლები ვართ. ავადმყოფობა კი შეიძლება ორი მიმართულებით განვითარდეს, ან გამოჯანმრთელდეს, ან დაიღუპოს.

რა გზით წავა რუსეთი,

ამას ჩვენთვის ამბებიც გამოაჩენს (რასაკვირველია, არის მესამე ვარიანტიც — ქრონიკული ავადმყოფობა).

დღეს კი რუსი აზროვნებს შემდეგნაირად — „ჩვენეთი ჩემია, მაგრამ არ დავაგვიწყდეთ, რომ აფხაზეთიც ჩემია!“

თითქოს პარადოქსია, მაგრამ არა რუსული აზროვნებისთვის.

— „თუ შევინარჩუნებ ჩვენეთი, რასაკვირველია, აფხაზეთიც, ჩემი იქნება“.

პარადოქსული მსჯელობაა, მაგრამ არა რუსეთისათვის.

როგორც ზემოთ ავღნიშნე, მისთვის ხომ ტერმინები ჩინეთი, საქართველო, უკრაინა, ტაჯიკეთი და ა.შ. თითქმის იდენტური შინაარსობრივი დატვირთვის სიტყვებია.

ეს იგივე იქნება, კაცს რომ აკითხონ, რომელი თითი მოგატკრათ, შუა თითი, თუ საჩვენებელი.

სამწუხაროდ, ასეთია რუსული მენტალიტეტი.

ეს ესმის იმით, ვინც ამჟამად პოლიტიკურ კლიმატს ქმნიან ჩვენში და მართავენ საქართველოს, მაგრამ არ ამბობენ სიმართლეს, ან თავს იტყუებენ, რადგან მაშინ უნდა აღიარონ თავიანთი პოლიტიკური კურსის კრახი რუსეთის მიმართ.

ჩვენთვის კი თავის დახსნა მხოლოდ ერთ რამეშია — ყველანაირად ხელი შევუწყობთ დემოკრატიის, ან უბრალოდ რომ ვთქვათ, დამოუკიდებლობის პროცესს რუსეთში.

სანამ რუსეთს ისე არ გაუჭირდება, რომ თავის პრობლემებში ჩაიდრჩოს, ჩვენ სიკეთეს არ უნდა ველოდოთ.

ხომ ხედავთ, რაც ჩვენეთში დაიწყო ომი, ბოსნიის პრობლემა რუსეთს დაავიწყდა და აღარც ატოკებს ხელ-ფეხს ბალკანეთის მიმართულებით, მაგრამ საქართველო (აფხაზეთი) ჯერ კიდევ ახსოვს. ე.ი. არ დაქვემდებარდა ისე, რომ „ჩვენი თავი ჩვენადვე გვეჩვენოდეს“. თუმცა, საბედნიეროდ, გლობალიზური და რეგიონალური პროცესებში ისე ვითარდება, რომ შესაძლოა ეს დღეც არ იყოს შორს, ოღონდ ერთი თხივანაა ჩვენი „ბრძანებული პოლიტიკის“ გამტარებლებისადმი — თუ არ ეხმარებით, ხელს მაინც წუ უშლით რუსეთის დემოკრატიკაციას.

ეს იმის ბრალიც არის, რომ საქართველოს ამჟამად ის ხალხი მართავს, ვისაც აღბათ საქართველოს დამოუკიდებლობა არც დასახმრებია.

ეს ხალხი თოკებით კი არა, რკინის ჯაჭვებითაა მიბმული რუსეთზე და ხომ იცით, დედის კალთისგან მოშორება (კოტა რთულია.

რესპუბლიკელები: «კონტრაქტი ამერიკასთან»

— ასე ეწოდება დოკუმენტს, რომლითაც რესპუბლიკური პარტია ამერიკელი ამომრჩევლის წინაშე წარსდგა კონგრესის შუალედურ არჩევნებში და დამაჩვენებელ გამარჯვებასაც მიაღწია — პირველად ბოლო ორმოცი წლის მანძილზე როგორც სენატში, ისე წარმომადგენელთა პალატაში, რესპუბლიკელთა უმრავლესობა.

კონგრესში შუალედური არჩევნების წინ რესპუბლიკური პარტიის წარმომადგენლებმა ხელი მოაწერეს „კონტრაქტს ამერიკასთან“, რაც ითვალისწინებს კანონების მიღებას გადასახადების შემცირებისა და სამთავრობო ხარჯების შეკვეცის შესახებ.

300-ზე მეტი რესპუბლიკელი — წარმომადგენელთა პალატის წევრი და ამ პალატაში მოხვედრის პრეტენდენტი — მონაწილეობდა კონტრაქტზე ხელის მოწერის ცერემონიაში, რომელიც 27 სექტემბერს კაპიტოლიუმის კიბეებზე გაიმართა.

კონტრაქტი ამერიკასთან *

როგორც წარმომადგენელთა პალატის წევრები რესპუბლიკური პარტიისაგან და პირები, რომლებიც პრეტენზიას აცხადებენ პალატის წევრობაზე გთავაზობთ არა მხოლოდ პოლიტიკის შეცვლას, არამედ, რაც უფრო მნიშვნელოვანია, აღვადგინოთ ნდობა ხალხსა და მის რჩეულ წარმომადგენლებს შორის.

აი, ამიტომ ჩვენ დროში — მოჩვენებითობისა და ოფიციალური პირების მიერ კითხვებზე პასუხებისაგან თავის არიდების დროში გთავაზობთ ეროვნული განახლების დღის წესრიგს, ვკისრულობთ ნათელ და არაორაზროვან ვალდებულებებს.

წლებიანდელი არჩევნები გვაძლევს შანსს — ორმოცწლიანი ერთპარტიული (იგულისხმება დემოკრატიული პარტია — პს.) კონტროლის შემდეგ — წარმომადგენელთა პალატაში მოვიდეს ახალი უმრავლესობა, რომელიც კონგრესის მუშაობის ხასიათს შეცვლის, ეს ისტორიული ცვლილება ბოლოს მოუღებს სამთავრობო სისტემას, რომელიც ძალიან გაბეროდა, ზედმეტად ერევა საზოგადოების ცხოვრებაში და რომელიც ძლიერ თავისუფლად ეპყრობა სახელმწიფო სახსრებს. ამ ცვლილებებს შეუძლია საფუძველი ჩაუყაროს ახალ კონგრესს, რომელიც პატივს სცემს მორალურ ფასეულობებსა და ამერიკული ოჯახის რწმენას.

როგორც ლინკოლნი — ჩვენი პირველი პრეზიდენტი — რესპუბლიკელი — გადავწყვიტეთ ვიმოქმედოთ საკუთარი სიმაართლის რწმენით, რამეთუ უფალმა ქეშმარიტება გვიჩვენა. ჩვენ გვსურს აღვადგინოთ პასუხისმგებლობის სისტემა კონგრესში, შევაჩეროთ სკანდალებისა და უპატიოსნობის სპირალი, ყველას მიეცეს საშუალება იამაყოს, თუ როგორ მართავენ საკუთარ ქვეყანას თავისუფალი ადამიანები.

კონგრესის 104-ე შემადგენლობის სხდომის პირველივე დღეს ახალი რესპუბლიკური უმრავლესობა დაუყოვნებლივ გაატარებს ისეთ მნიშვნელოვან რეფორმებს, რომელთა მიზანი იქნება აღადგინოს ამერიკელი ხალხის ნდობა საკუთარი მთავრობისადმი:

— უზრუნველყოფილ იქნეს, რომ კანონები, რომელიც მთელ ქვეყანაში მოქმედებს, თანაბრად

გამოიყენებოდეს კონგრესის მიმართ;

— აირჩეს დამოუკიდებელი აუდიტორული ჯგუფი, რომელიც შეამოწმებს კონგრესის წევრთა შესაძლო მონაწილეობას გაფლანგვებას, მაქინაციებსა და თანამდებობის ბოროტად გამოყენებაში;

— შემცირდეს წარმომადგენელთა პალატის კომიტეტების რაოდენობა; შესაძლებელი შემცირდეს კომიტეტების თანამშრომელთა რიცხოვნება;

— შეზღუდოს თავმჯდომარის ვადა კომიტეტებში;

— აიკრძალოს კომიტეტებში ხმის მიცემა მინდობილობით;

— კომიტეტების სხდომა საზოგადოებისათვის ღია უნდა იყოს;

— დაწესდეს, რომ გადაწყვეტილება გადასახადების გაზრდის თაობაზე მიღებულ უნდა იქნეს ხმათა სამი მეხუთედის უმრავლესობით;

— გარანტირებულ იქნეს ფედერალური ბიუჯეტის მკაცრი ანგარიშგება ნულოვანი ბაზის მქონე წლიური ბიუჯეტის (დაბალანსებული ბიუჯეტი — პს.) სისტემის შემოღების გზით;

ამის შემდეგ კონგრესის 104-ე შემადგენლობის მუშაობის პირველი ასი დღის განმავლობაში წარმომადგენელთა პალატაში განსახილველად შევიტანთ შემდეგ კანონპროექტებს, რომელთა გარშემო მოეწყობა ფართომასშტაბიანი და ღია დებატები, ჩატარდება ნათელი და სამართლიანი კენჭისყრა და რომლებიც უკვე დღეს გამოგვაქვს საერთო სახალხო განხილვისა და განსჯისათვის.

1. კანონი „ფინანსური პასუხისმგებლობის შესახებ“

შესწორება საბიუჯეტო-საგადასახადო შეზღუდვების შესახებ და საკანონმდებლო ვეტო, რომლის მიზანია კონტროლიდან გამოსულ კონგრესში აღადგინოს ფინანსური პასუხისმგებლობის სისტემა და მოსთხოვოს კონგრესმენებს იცხოვრონ იმ საბიუჯეტო შეზღუდვების შესაბამისად, რაც ოჯახისა და ბიზნეს-სტრუქტურების მიმართ მოქმედებს.

2. კანონი „დამნაშავეებისათვის ქუჩების გამოტაცების შესახებ“ — დამნაშავეობასთან ბრძოლის ღონისძიებების პაკეტი, რომელიც შეიცავს დებულებას განაჩენის უფრო ობიექტურად და მკაცრად გამოტანის თაობაზე, სიკვდილით დასჯის ეფექტური შემოღება და სოციალური ხარჯების შემცირება.

3. კანონი „პირადი პასუხისმგებლობის შესახებ“

შემოღებულ იქნეს წესად: დახმარება მოქალაქეებისათვის გადაიხდება არა უმეტეს ორი წლის განმავლობაში შემდგომში სამუშაოზე აუცილებელი მოწყობის პირობით. ამან უნდა ააძაღლოს თითოეულის პასუხისმგებლობა.

4. კანონი „ოჯახის განმტკიცების შესახებ“

საგადასახადო შეღავათის დაწესება იმ პირისათვის, ვინც ბავშვს იშვილებს; განმტკიცება მშობლის იმ უფლებისა, რაც დაკავშირებულია საკუთარი შვილისათვის განათლების არჩევანთან; მკაცრი აკრძალვის დაწესება ბავშვთა პორნოგრაფიაზე; საგადასახადო შეღავათის დაწესება იმ პირისათვის, ვინც მოხუცებულს უვლის, რამაც უნდა განამტკიცოს ოჯახის როლი ამერიკის საზოგადოებაში.

5. კანონი „ამერიკული ოცნების“ აღორძინების შესახებ

საგადასახადო შეღავათი 500 დოლარის ოდენობით ყოველ ბავშვზე; საქორწინო გადასახადის გადაუხდელობისათვის ჯარიმის გაუქმება; შექმნა ანგარიშის — „ამერიკული ოცნება“ — შექმნა საშუალო კლასისათვის გადასახადების შესამცირებლად.

6. კანონი „ეროვნული უშიშროების შესახებ“

ამერიკის ჯარების გაეროს მეთაურობის დაქვემდებარებულად გამოყვანა, ეროვნული უშიშროების სათანადო დონეზე შესაწარმონებლად, ქვეყნის თავდაცვის განმტკიცებისა და ამერიკის საერთაშორისო პრესტიჟის შენარჩუნებისათვის საჭირო ხარჯების ძირითადი სტატიების აღდგენა.

7. კანონი „მოხუცებული მოქალაქეების მიმართ სამართლიანობის შესახებ“

მოხუცებულობის გამო სოციალურ დახმარებაზე გადასახადის გაუქმება, კერძო გრძელვადიანი დაზღვევის სისტემისათვის საგადასახადო სტიმულების შემოღება, რათა ამერიკელისათვის უზრუნველყოფილ იქნეს შესაძლებლობა შეინარჩუნოს მის მიერ გამოიმუშავებული თანხის დიდი ნაწილი.

8. კანონი „სამუშაო ადგილების შექმნისა და ხელფასის მომატების შესახებ“

მცირე ბიზნესისათვის სტიმულების შექმნა, წარმოების დანაკარგების ობიექტური ანაზღაურება; მოსთხოვნი ფედერალური დირექტივის ბიუჯეტით უზრუნველყოფის შესახებ ახალი სამუშაო ადგილების შექმნისა და ხელფასის მომატების შემთხვევაში.

9. კანონი „იურიდიული ნორმების საღ აზრთან შესაბამისობაში მოყვანის შესახებ“

კანონმდებლობა იმის თაობაზე, რომ „წაგებული ანაზღაურების“; „მორალური ზინის“ მიყენებისათვის დაწესებული ანაზღაურების გონივრული შეზღუდვა; რეფორმები იმ კანონებისა, რომლებიც პროდუქციის ხარისხისათვის პასუხისმგებლობას ეხება.

10. კანონი „სამოქალაქო სა-

კანონმდებლო ორგანოს შესახებ“

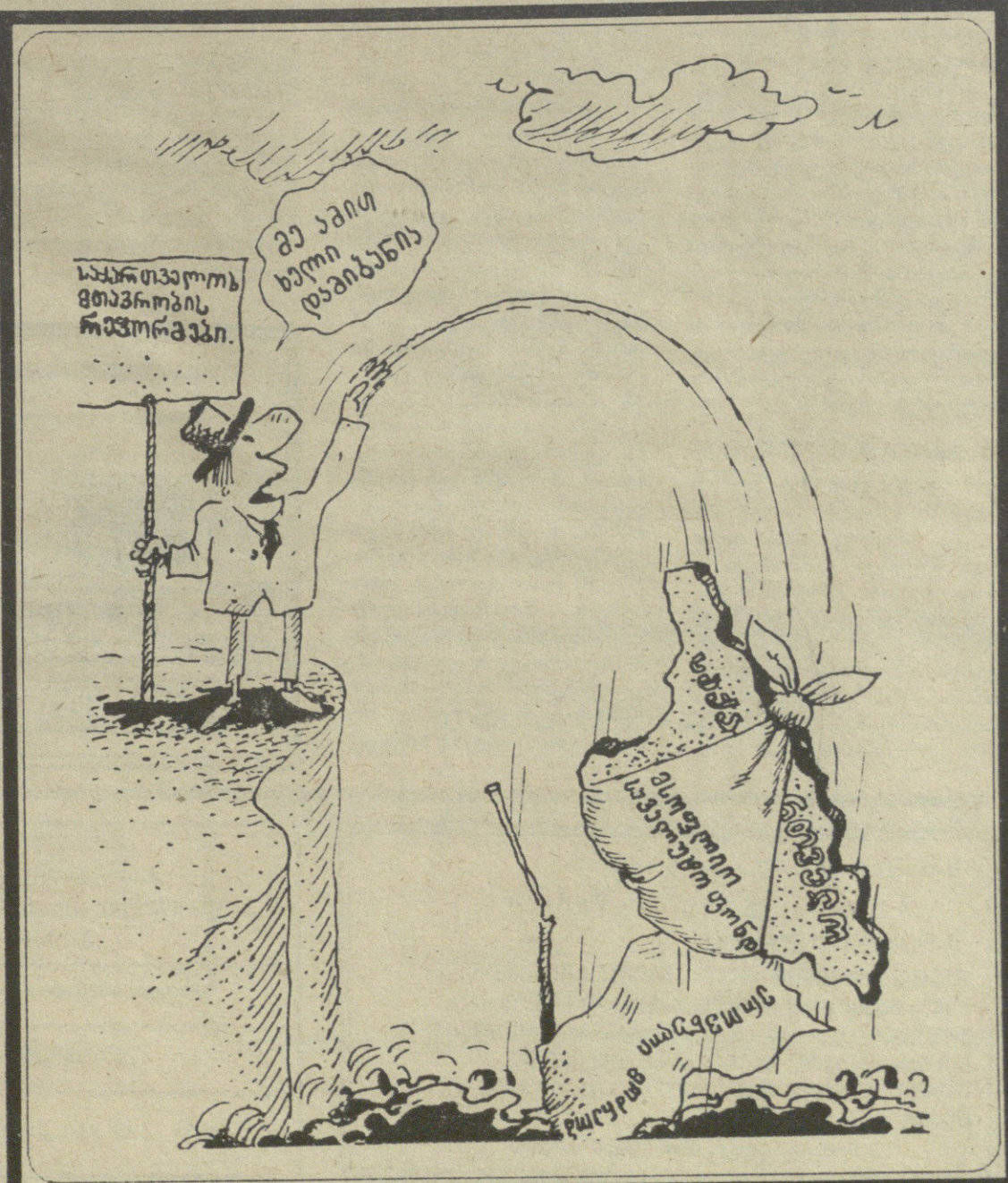
ისტორიაში პირველი კენჭისყრის მოწყობა შემდეგ საკითხზე: უფლებამოსილებათა ვადები — პროფესიონალი პოლიტიკოსების ახალი კანონმდებლობით შეცვლის მიზნით.

ჩვენ გავცემთ განკარგულებას, რომ წარმომადგენელთა პალატის საბიუჯეტო კომიტეტმა ანგარიში გააკეთოს კონგრესის გაერთიანებული სხდომის წინაშე და მივიღებთ ზომებს, რათა მივაღწიოთ დამატებით საბიუჯეტო ეკონომიას, გარდა ზემოაღნიშნულ კანონებში დადგენილებული საბიუჯეტო შემცირებებისა. ამან უნდა უზრუნველყოს ფედერალური ბიუჯეტის ნაკლები დეფიციტი იმ დონესთან შედარებით, რაც ზემოაღნიშნული კანონების მიუღებლობის შემთხვევაში იქნებოდა.

პატივს ვცემთ რა ჩვენი თანამოქალაქეების მოსაზრებებს, ვითხოვთ მათ მანდატს რეფორმების გასატარებლად და ხელს ვაწერთ „კონტრაქტს ამერიკასთან“.

1995 წლის 4 იანვარს, აშშ-ის კონგრესის 104-ე შემადგენლობის პირველივე სამუშაო დღეს წარმომადგენელთა პალატის სპიკერმა ნიუ გინგრიჩმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ რესპუბლიკელებს „მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი“ შეასრულონ „კონტრაქტი ამერიკასთან“.

USIA-ის მასალების მიხედვით მოამზადა გაერთიანებული რესპუბლიკური პარტიის პრეს-სამსახურმა.

* იბეჭდება მცირეოდენი შემოკლებით

საქართველოს გადარჩენა ჯერ კიდევ შესაძლებელია

ნოდარ ნათაძე

მესამე ავტორიდან

მას პროგრამა-მინიმუმით. მაგრამ მისი პროგრამა — მაქსიმუმით ჩვენი ქვეყნისათვის მიუღებელია, ვინაიდან იგი ჩვენი სახელმწიფოს დანგრევას და ახლო მომავალში ისტორიის ასპარეზიდან ჩვენი ერის გაქრობას ნიშნავს. მაშასადამე, რუსეთი უნდა ვაიძულოთ, ხელი აიღოს თავისი გეგმის რაღაც ნაწილზე და დასჯერდეს მის რაღაც (ჩვენითვის მისაღებ) ნაწილს. ეს იმას ნიშნავს, რომ მას წინააღმდეგობა უნდა გაუწვიოთ (სახელმწიფო, პოლიტიკური წინააღმდეგობა პირველ ყოვლისა) და ეს პოლიტიკური ბრძოლა თავდაცვის იმ ზოგად უნდა ჩაატარებოდეთ, რომელიც ჩვენითვის ყველაზე უფრო ხელსაყრელია. ეს ნიშნავს შემდგომ პოლიტიკური ნაბიჯების და შემდგომ პრაქტიკული ნაბიჯების გადადგმას:

— უნდა მთელი დიპლომატიური კატეგორიულობით მოვთხოვოთ რუსეთს ჯარის გაყვანა საქართველოდან მთლიანად.

— უნდა გამოვიყენოთ გერმანიის ტრიბუნა და ყველა სხვა ჩვენითვის ხელმისაწვდომი საერთაშორისო ტრიბუნა, რათა

ა) მხილებულ იქნას რუსეთის მიერ ქართველთა გენოციდის და საქართველოს წინააღმდეგ მიმართულ ამბოხებათა ინსპირირება.

ბ) მხილებულ იქნას რუსეთის კოლონიური პოლიტიკა ჩრდილო კავკასიაში.

— ოფიციალურად უნდა შეიზღუდოს საქართველოს ტერიტორიაზე რუსეთის ჯარების ფუნქციონირება, გადაადგილების ჩათვლით, იმ ზომამდე, რაც აუცილებელია მათი არსებობისათვის საქართველოდან გასვლამდე.

საქართველოს წარმომადგენელმა თანამდებარე უნდა დაიცავდეს თავისი პოლიტიკური კავკასიისათვის თავისუფლების ინტერესები იმ ფარგლებში, რომლებშიც ეს შესაძლებელია სახელმწიფოთა საზღვრების ხელშეუხებლობის და სხვათა საქმეში ჩაურევლობის პრინციპიდან გამომდინარე.

ამ ფონზე და მხოლოდ ამ ფონზე არის შესაძლებელი რუსეთთან მოლაპარაკება ერთობლივი ინტერესების შესახებ.

პრამტიკული ნაბიჯები

— როგორც ზემოთ ითქვა, ჩვენ შეგვიძლია ეკონომიკის და ყოველდღიური ცხოვრების განთავისუფლება დესტაბილიზაციის, პოლიტიკური ფუნქციონირების (ბანდების) შეწყობისაგან, ერთი მხრივ, და ჩვენ შეგვიძლია საქართველოში რეალურად არსებ-

ბული ეკონომიკური აქტივობის დაბეჭვა სახელმწიფოს სასარგებლოდ, მეორეს მხრივ.

— ჩვენ შეგვიძლია მიწის რაციონალური განაწილება — როგორც კერძო მფლობელობაში გადაცემის, ისე იჯარის ფორმით, (ჩვენი ამ ძირითადი სიმდიდრის გაუფლანგავად), იმგვარად, რომ მან 1995 წელსვე მაქსიმალურად მიახლოებული პროდუქციის მოცემა დაიწყო.

— ჩვენ შეგვიძლია ქუჩაში და გზებზე უსაფრთხოების მიღწევა.

— ჩვენ შეგვიძლია ენერგორესურსებით და პირველი აუცილებლობის საგნებით მოსახლეობის მომარაგების ორგანიზებული გაუმჯობესება ამ დარგში მომუშავე მათთვის მოცილების გზით.

— ჩვენ შეგვიძლია ადგილობრივი ანალიზისა და გათვლის საფუძველზე საქართველოში არსებული ინტელექტუალური (პირველყოვლისა — ტექნიკური) შესაძლებლობების გამოყენების ორგანიზაცია ჩვენი ქვეყნის ჩამოსართვის (მზარდი მასშტაბით) მსოფლიოს ეკონომიკურ-ტექნიკურ სისტემაში.

— ჩვენ შეგვიძლია ჩვენი შეიარაღებული ძალთა შექმნა ჩვენითვის საჭირო მასშტაბით, მაგრამ არა ერთადერთ ქვეყანაზე ორიენტაციით (რაც დამარცხების გარანტიია).

— დაბოლოს, ჩვენ შეგვიძლია ამ შეიარაღებული ძალის გამოყენებით ან მის ფონზე ჩვენი იურისდიქციის აღდგენა საერთაშორისოდ აღიარებული იურიდიული ნორმების საფუძველზე (ეს ნორმები დღეს ჩვენს მხარეზეა), მსოფლიოს წინაშე ჩვენი სამართლიანი პოზიციის განმარტების პირობებში და არა რუსეთის აგრესიული კავკასიური პოლიტიკის კონტექსტში, როგორც საქართველოს დღევანდელი ხელმძღვანელობა ფიქრობს, ვინაიდან ეს უკანასკნელი გზა არარეალურია (თუ რუსეთს ისე არ გაუჭირდა კავკასიაში, რომ კონტროლი დაეკარგოს მოვლენებზე, იგი არ გაუწევს ანგარიშს ჩვენს ინტერესებს, ხოლო თუ გაუჭირდა, იგი ვერ გაუწევს ანგარიშს მას).

9. როგორც ზემოთ უკვე ითქვა, დღევანდელი მმართველი გუნდი ამ ამოცანებს ვერ გადაწყვეტს. ამას სჭირდება ახალი ადამიანების მასობრივი ჩაბმა პოლიტიკაში (როგორც ზემოთ ვთქვით, 30—50 ათასი ადამიანი), უფრო ზუსტად — მათი ჩაბმა სახელმწიფოებრივი მშენებლობის საქმეში, რომლისთვისაც პოლიტიკა, ანუ ხელისუფლების მოპოვებისათვის მუშაობა (პირველყოვლისა, არჩევნების გზით) მხოლოდ საშუალებ-

ბაა და არა მიზანი. ამ ადამიანთა ორგანიზაცია და საქმეში ჩართვა დღეს ყველა პატიოსანი ქართველის მოვალეობაა.

10. ჩვენი ქვეყნის თავისუფლების მოწინააღმდეგენი უახლოეს მომავალში იმუშავენ:

ა) ხელისუფლების შემდგომ უზურპაციაზე, სახელმწიფოს მიერ პარლამენტის დაუკითხავად ანტიქართული დოკუმენტების ხელმოწერაზე (რუსეთისთვის ბაზების მიცემა, მათი ჯარისთვის „სამშენიშნო“ რწმუნებათა გაგრილება, არჩინებას ხროვასთან შემდგომი კაპიტულაცია, რუსეთის მხარდაჭერა კავკასიურ რესპუბლიკებში და ა.შ.) და საქართველოს შინაგან ცხოვრებაში თავისუფალი განვითარების დასწრებაზე (თვითნებურად გამგებლების დანიშვნა, ადგილობრივი არჩევნების არჩატარება და ა.შ.).

ბ) ისინი იმუშავენ ახალი საპარლამენტო არჩევნების ჩამოშლაზე, ხოლო თუ ეს ვერ შეძლეს, მაშინ

გ) ისინი იმუშავენ არჩევნების ჩატარებაზე მოსყიდვისა და ავტომატებიანი ტერორის პირობებში, რათა მოაძოვონ ხმათა 2/3 და „კანონიერად“ გაატარონ საქართველოს დაქუცმაცების (ფედერალიზაციის) და რუსეთის წინაშე შემდგომი დაჩოქების პროგრამა:

მათ იმედი აქვთ, რომ ხალხი პროტესტის ნიშნად არჩევნებზე არ მოვა და მათ დაუტოვებს თავისუფალ ასპარეზს ფალსიფიკაციისათვის.

ამიტომ ჩვენი უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა იმის მიღწევა, რომ ხალხმა არჩევნებს ზურგი არ შეაქციოს და თავისი გადაწყვეტილი სიტყვა თქვას.

ცხადია, ერთ არააქტიულოდ, მაგრამ ფუნდამენტურ მიზნად რჩება დეკემბერ-იანვრის გადატარების მთელი მექანიზმის გამოძიება ამ დანაშაულის უკან მდგომ მოსკოვში მყოფ ქართველთა „ღვაწლის“ ჩათვლით.

რეცენზია «ერის წყლულს აჩნდა წყლულად»

წიგნი, რომელზეც ორივე სიტყვა გვინდა ვთქვათ, იხსნება თვალსაჩინო ჟურნალისტის, პუბლიცისტის და პოლიტიკური მოღვაწის სამსონ ფირცხალავის ცხოვრებისა და ღვაწლისადმი მიძღვნილი გამოკვლევით — „ილიასა და აკაკის ჭირისუფალი“. ამ უაღრესად ტრაგიკული ბედის მქონე მაჟორიტაზე ჩვენი ფართო საზოგადოებრიობისათვის თითქმის არაფერი იყო ცნობილი, ვიდრე პერიოდულ პრესაში ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის, ჩვენი ქვეყნის ისტორიის უზამურო მკვლევარის ლეილა ნანიტაშვილის წერილები არ გამოქვეყნდებოდა. მკვლევარი საქართველოს თავისუფლებისათვის მებრძოლი, უშვილობიროდ გადაგებული აკაკის ხსოვნას ერთგულებითა და თავდადებით ჩაუდგა კვლამი, გულისყურით შეისწავლა არქივებში მტკუნაყრელი მასალები და არაერთი წერილითა და წინასწარი სრულყოფილი პორტრეტი შექმნა იმ მოღვაწისა, რომელსაც მისი თანამედროვენი „წმინდანს“ უწოდებდნენ და ახალი დროის ვიორი მთაწმინდელად თვლიდნენ.

ლეილა ნანიტაშვილმავე გამოამზურა სამსონ ფირცხალავის „მოგონებათა ფურცლები“, რომელიც 1988 წელს გამოქვეყნდა „საბჭოთა საქართველო“ გამოსცა „ქართული მეორე-ალური ლიტერატურის“ სერიით. მიუხედავად იმისა, რომ ეს „ფურცლები“ სამსონ ფირცხალავს ვიორი-გი ლეონიძის თხოვნით დაწერა, 1948 წელს, ემიგრაციიდან საქართველოში დაბრუნების შემდეგ და ამ წარბოვება მხოლოდ დაწერიდან ორმოცი წლის შემდეგ იხილა მზის სინათლე.

ავტორი ხსენებულ გამოკვლევაში გვაცნობს სამსონ ფირცხალავს ურთიერთობას ილია ჭავჭავაძისთან და აკაკი წერეთელთან, მათი უკავშირებისათვის მის მიერ გაწეულ უანგარო და კეთილშობილურ შრომას. აქვე შევნიშნავთ, რომ ლ. ნანიტაშვილმა პირველმა გაგაცნო სამსონ ფირცხალავს მჭიდროდ ურთიერთობის და საგამომცემლო საქმიანობისათვის სხვა გამოკვლევებში — „სამსონ ფირცხალავი — რედაქტორი და გამომცემელი“ და „სამსონ ფირცხალავი“, რომლებიც შეტანილია მკვლევარის წიგნებში „წერილები“ (1981) და „ქართული წიგნის ამაღლანი“ (1985).

ლ. ნანიტაშვილის ახალ წიგნში შესული მეორე გამოკვლევა „ერის წყლული აჩნდა წყლულად“ — ეძღვნება საქართველოში კონიაკის წარმოების ფუძემდებელს, ქიმიის მეცნიერებათა დოქტორს, ფილოლოგიის მაგისტრს, ცნობილ მრეწველსა და ქვემოქმედს დავით სარაჯიშვილს.

დღევანდელ საქართველოში უთუოდ საჭიროდ და უაღრესად სასარგებლოდ მიგვაჩნდა დავით სარაჯიშვილის უანგარო ქვემოქმედების, ახალგაზრდობისა და კულტურულ-საგანმანათლებლო დარგებისათვის მის მიერ გაწეული უდიდესი შრომისა და ამგვის წარმოჩენა, განსვენებული დავითისა, რომ სწორედ ამ ქვემოქმედი მაჟორიტის სტიპენდიანტები იყვნენ ისეთი დიდი მოღვაწეები, როგორებიც არიან დიმიტრი არაყიშვილი, მელიტონ ბალაჩივაძე, იაკობ კარაგოფი, კოტე ფირცხალავი, გიორგი გაბაშვილი, მოსე თოძი, იაკობ ნიკოლაძე, ფილიპე გოგიაშვილი, სარგის კაკაბაძე და მრავალი სხვები. დავით სარაჯიშვილი და მისი მეუღლე ეკატერინე თავიანთი სიცოცხლეში უზგად გატყუდეს სიკეთით როდეს დაქვითულ-ბუღალს, მათივე ანდერძების თანხმად თითქმის მთელი მათი ქონება ქართველ ხალხს გადაეცა.

რარიგად სჭირდება დღევანდელ საქართველოს დავით სარაჯიშვილისთან ქვემოქმედები!

ქრებულში შესული მომდევნო გამოკვლევა „ბრძოლის ველზე დატყუდებული რაინდი“ მოგვითხრობს ვარლამ გელოვანზე, ჩვენი საუკუნის დასაწყისის პოლიტიკურ და საზოგადო მოღვაწეზე.

წიგნში დიდი ადგილი ეთმობა იმავე პერიოდში მოღვაწე გამოჩენილ პუბლიცისტს და საზოგადო მოღვაწეს არჩილ ჯორჯაძეს. გადაჭარბებული არ იქნება თუ ვიტყვით, რომ „არჩილ ჯორჯაძის ცხოვრების გზა“ ერთი ამოუწვევით დაწერილი მხატვრული ნაწარმივითი თვითნება და ჩვენი თვალწინ შთამბეჭდავად ხატავს ამ კოლორიტული მოღვაწის პორტრეტს.

ისიც გვინდა ვთქვათ, რომ წიგნის ავტორი თითქმის მუდამ იმ მაჟორიტების ცხოვრება-მოღვაწეობის შესწავლაზე მუშაობს, რომელთა სახელებსაც თავის დროზე ტახტს პქონდა დადებული ან უსამართლოდ იყვნენ მივიწყებულნი. ეს კი მკვლევარს დიდი პასუხისმგებლობის წინაშე აყენებს და გაუკვლავ ბიძიკე სიარულს აიძულებს. მისდა სახელოდ უნდა ითქვას, რომ მან შესანიშნავად დაძლია ეს სიმძლე.

ქართველ მკითხველს უთუოდ დაინტერესებს ლეილა ნანიტაშვილის წიგნი „ერის წყლული აჩნდა წყლულად“, რომელიც შარშან გამოცემა გამოცემულა „მერწყულის“ გრიფით. დაინტერესებულ მკითხველებს აქვე ვაცნობთ, რომ ამ წიგნის შექმნა შეუძლიათ მალაზიებში „საუნჯესა“ და „მერანში“ (თბილისი, რუსთაველის 8, №28, №42).

თეიმურაზ
ჯანაშვილი

კომპიუტერული მუშაობის შესწავლის მსურველთა საშუალებად!

განათლების სამინისტროს სსსკ „ინფორმატიკას“ თბილისის ინფორმატიკის სასწავლო-მეთოდური ცენტრი გვივით პერსონალური კომპიუტერის შემსწავლელ კურსებზე.

მსმენელებს საწყისი ცოდნისა და მოთხოვნილების მიხედვით შეუძლიათ შეარჩიონ ცენტრში მოქმედი კურსებიდან მისთვის სასურველი.

სწავლების პერიოდში მსმენელთა განკარგულებაშია IBM-ის ტიპის პერსონალური კომპიუტერები, პროგრამული საშუალებები და მეთოდური ლიტერატურა, კურსდამთავრებული მიიღებს შესაბამის სერტიფიკატს.

მისამართი:
ი. ჯავახიძის ჩიხი N 87 (კომპლექს „შვილის“ ტერიტორიაზე)
28-58-17 29-48-61

მთავარი რედაქტორი
ნოდარ გრიგალაშვილი
სარედაქციო კოლეგია:
დავით ბარძენიშვილი, რომან გოცირიძე, გელა ჯანაშიანი (პასუხისმგებელი მდივანი), მიხეილ მახარაძე (მთ. რედაქტორის მოადგილე), ნოდარ ნათაძე, შოთა ნადირაშვილი, თაქო პაატაშვილი, ივლიანა ხაინდრაძე, თამაზ დიასამიძე.
მორიგე რედაქტორი სერგო ჯანაშია

რედაქციის მისამართი:
თბილისი, თავისუფლების მოედანი,
კუპალინის ქ. 5

შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდებათ.

გაზეთის ინდექსი 88447

ფასი 800 000 კუპონი ან 800 რუბლი

ტელეფონები:
რედაქტორი:
93-20-36,
რედაქტორის მოადგილე:
93-18-41
პასუხისმგებელი მდივანი:
93-19-99